

SYLLABUS FOR MAIN LANGUAGE SANSKRIT – 2021

PAPER – 1 पद्यभागः

1. ध्येयपथिकसाधक

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	-	-
लघुसमाधानप्रश्नाः	* समाजपोषिताः वयम् इत्यस्य भावः कः * स्वार्थलेपनं विना यत्कृतं हि ततच्चिरं इति विषये भवतामभिप्रायं विवृण्वन्तु ।	* कार्यं भवन्तः कथं समापयन्ति ? * सिंहकुलसमुद्भवाः इति कथने कवेः अभिप्रायः कः ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* ध्येयपथिकसाधकः कार्यपथे कथं साधयति ?	* अस्मात् पाठात् भवन्तः किं ज्ञातवन्तः ?
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	* एतादृशं स्वीयं गीतमेकं लिखन्तु ।	अवुनादः - సత్తువర్చనంబు లొఖ్యంబు-

2. श्लोकरत्नानि

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
श्लोकपूरणाय	* तृष्णां छिन्दि ---- * सहसा विदधीत ---- * दानं भोगो नाशः ----	
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* परिशुद्धाबुद्धिः किं करोति ? * सतां चेष्टितं कीदृशं भवति ? * सम्पदः कीदृशं पुरुषं वरयन्ते ?	* सज्जनः आपत्काले किं करोति * सज्जनमूर्खयोः दृष्टिः कथं भवति * पण्डितलक्षणानि लिखन्तु ।
लघुसमाधानप्रश्नाः	* गुणाः पूजास्थानम् इति विषये भवतामभिप्रायः कः * यद्वात्रा निजफालपट्टलिखितम् इत्यस्य श्लोकस्य भावं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु ? * सहसा विदधीत न क्रियां किमर्थमिति लिखन्तु	* गुणलुब्धाः स्वयमेव सम्पद इति किमर्थमुक्तम् ? * सुकविता यद्यस्ति राज्येन किं इत्यत्र भवान् किं सूचयति ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* तृष्णां छिन्दि इति श्लोकेन सज्जानानां चेष्टितं ज्ञातम् । अद्यतनकाले जनानां चेष्टितं कथमस्तीति स्वीयवाक्यैः लिखन्तु	* नीतुयुक्तः फलदश्चपराक्रमः इदानीन्तन काले कथमुपयोक्तव्यः ?
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	अनुवादः * తేచి నిలబడు , దైర్ఘ్యం -----	* मानवव्यवहारस्य मार्गनिर्देशने नीतिश्लोकाः कथमुपकुर्वन्ति ।

3. मेघसन्देशः

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
प्रतिपदार्थाय	* सन्तप्तानां त्वमसि शरणं ---- * मार्गं तावच्छृणु कथयत ----- * प्रप्यावन्तीनुदयनकथाकोविदग्रमवृद्धान् ---- * तस्येत्सङ्गे प्रणयिन इव -----	
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* यक्षः किमर्थं रामगिर्याश्रमेषु वसति ? * यक्षः कीदृशं मेघं ददर्श ? * उज्जयिनी कीदृशी ?	* ब्रह्मावर्तदेशः कं विषयं सूचयति ? * कैलासपर्वतः कथमस्ति ?
लघुसमाधानप्रश्नाः	* सन्देशः नाम कः? सः कति प्रकारकः? * आषाढमासे भवतः परिसरप्रदेशाः कथं भवन्ति * भूमौ शेषान् स्वर्गभोगान् अनुभवति इति कवि वर्णनस्य भावः कः ?	* एतस्मिन् पाठे भवतामिष्टाः श्लोकाः के ? किमर्थम् ? * मेघसन्देशः नामश्रवणेन भवत्सु कीदृशी भवना जाता ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* पाठस्य सारांशं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु ।	* कवेः कालिदासस्य शैली वर्णनानैपुण्यं च निरूपयन्तः एकं निबन्धं लिखन्तु ।
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	* भवद्भिः दृष्टं किमपि क्षेत्रं कमपि मार्गं वा वर्णयन्तः मित्रेभ्यः लेखं लिखन्तु ।	अनुवादः * పుష్కలావర్తకములనే ----

4. परमोधर्मः

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* व्यासस्य पितरौ कौ ? व्यासेन विरचित महाभारतप्रशस्तिः का ? * कौशिकः बलाकां किमर्थं दग्धामकरोत्	* व्याधस्य पितृसेवां विशदयन्तु। * कौशिकधर्मव्याधयोः मध्ये प्रवृत्तं सम्भाषणं लिखन्तु ।
लघुसमाधानप्रश्नाः	* गृहिण्या व्याधेन च दिव्यदृष्टिः कथं प्राप्ता ? * कोपो पापस्य कारणं किमर्थम् ?	* कौशिकः बलाकां किमर्थं दग्धामकरोत् * यः क्रोधमोहौ त्यजति तं देवा ब्रह्मणं विदुः अस्य भावः कः ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* भवतां दृष्टौ उत्कृष्टधर्मः कः? किमर्थञ्च?	* पाठस्य सारांशं स्वीयवाक्यैः लिखन्तु
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	अनुवादः - పుష్కలం కృష్ణకుమారుడనే పేరు కల ----	* पाठस्य सारांशं संभषणरूपेण लिखन्तु

5. द्रैपदीपरिदेवना

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
प्रतिपदार्थाय	* निशम्य सिद्धिं ----- * व्रजन्ति ते मूढधियः ----- * वनान्तशय्या ----- * द्विषन्निमित्ता यदियं ----- * विहायशान्तिं -----	* गुणानुरक्तामनुरक्तसाधनः ----- * इमामाहं वेद ----- * पुरःसरा धामवतां ----- * न समयपरिरक्षणं क्षमं ते ---- * विधिसमयनियोगादीसिंहारजिह्वं -
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* युधिष्ठिरः राज्यं कथं परित्यक्तवान् ? * जनाः कीदृशस्य जनस्य वश्याः भवन्ति ? कथम् ?	* केषां पराजयः भवति ?
लघुसमाधानप्रश्नाः	* द्रैपदी किमर्थं दुःखिता अभूत् ? * मानिनां पराभवः कथं उत्सवः भवति ? किमर्थं द्रौपदी एवमुक्तवती ?	* व्रजन्ति ते मूढधियः पराभवं भवन्ति मायाविषु ये न मायिनः इति वाक्यं भवन्तः कथं समर्थयन्ति ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* द्रैपद्याः परिदेवनां स्वीयवाक्यैः लिखन्तु	* पाण्डवानां पूर्ववैभवं वर्णयन्तु।
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	अनुवादः - ఐద్య నిగూడ గుఱ్ఱముగు ఐత్తము--	* द्रौपद्याः पात्रम् एकपात्राभिनयरूपेण अभिनीयताम्।

7. भक्तिरेवगरीयसी

प्रश्नप्रकारः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* पाठस्यास्य रचयितारमुद्दिश्य लिखन्तु। * रुक्मिणी सत्यभामां किमुक्तवती ? * नारदस्य सकाशात् स्वपतिं श्रीकृष्णं प्राप्तुं रुक्मिणी किं कृतवती ?	* कृष्णं प्रत्यर्पयितुं नारदः कीदृशं नियमं कल्पितवान् ? * वीथ्यां हरेः विक्रयणसन्दर्भे सत्यभामा आत्मानं किमुक्तवती
लघुसमाधानप्रश्नाः	* सत्यभामा घटेबहूनि आभरणानि स्थापितवती। तथापि श्रीकृष्णस्य घटः उपरि नागतः किमर्थम् * नारदः श्रीकृष्णं प्रतिदातुं कृष्णेन समानं निष्क्रयं किमर्थं पृष्टवान् ।	* पाठ्यांशस्य भक्तिरेवगरीयसि इति शीर्षिका युज्यते वा ? कारणानि लिखन्तु ।
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* भगवतः विषये कीदृशी भावना भवेत् ? कीदृशी भावना न भवेत् ?	* पाठ्यांशानुसारेण सत्यभामा पात्रस्य स्वभावं विशदयन्तु।
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	अनुवादः - ఓ నామీ ! ఓ కృష్ణ ! నేను----- -	* रुक्मिणी तुलसीदलेन श्रीकृष्णं तोलितवती श्रीकृष्णस्य विमुक्तिं उपायान्तरेण दर्शयन्तः कथापरिवर्तनं कृत्वा पुनः लिखन्तु ।

8. चाणक्यनीतिः

प्रश्नप्रकाराः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
श्लोकपूरणाय	* यो ध्रुवाणि परित्यज्य ---- * यथा चतुर्भिः करकं ----- * दातृत्वं प्रियवक्तृत्वं ---- * यौवनं धनसम्पत्तिः -----	
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* पुरुषः कैः परीक्षितः भवति ? * अभ्यासेन के न लभ्यन्ते ? * सन्तोषः कुत्र कर्तव्यः कुत्र नकर्तव्यः इति लिखन्तु	* कः बान्धवः इति सविवरणं लिखन्तु * अनर्थस्य कानि कारणानि भवन्ति ?
लघुसमाधानप्रश्नाः	* सुखार्थी चेत् त्यजेत् विद्याम् इति श्लोकस्य भावं लिखन्तु । * यथा राजा तथा प्रजाः इति सूक्तिः कस्मिन् सन्दर्भे प्रयुज्यते इति लिखन्तु ।	* जलमन्त्रं सुभाषितम् इत्येतानि यथार्थरत्नानि इति वक्तुं कारणानि कानि ? * अध्ययने आनन्दः, आर्जितधने तृप्तिः न भवति चेत् किं सम्भवतीति विवृण्वन्तु
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* चाणक्यीतिश्लेकाः समाजं कथम् उपकुर्वन्तीति लिखन्तु ।	* गुणः, रूपं शीलं कुलञ्च कथं भूषयते इति विवृण्वन्तु ?
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	* चाणक्यनीतिश्लेकानां महत्त्वं विवृण्वन्तः भवन्मित्राय पत्रं लिखन्तु ।	स.स.प्र. – अनुवादः * నీలో అనంత శక్తి ఉండని -

9. अष्टावक्रः

प्रश्नप्रकाराः	पठ्यमानविषयाः	अपठ्यमानविषयाः
अतिलघुसमाधानप्रश्नाः	* कहोडः कः ? * उद्दालकः शिष्यसेवया सन्तुष्टः सन् किं कृतवान् ? * गर्भस्थः शिशुः किमवदत् ?	* अष्टावक्रः श्वेतकेतुश्च कुत्र किमर्थं जग्मतुः ? * अष्टावक्रः जनकमहाराजं किं प्रार्थितवान्
लघुसमाधानप्रश्नाः	* पुत्रशापश्रवणानन्तरं मातुः सुजातायाः स्थितिः कीदृशी * स्वपुत्रः बन्दिनं शास्त्रवादे जित्वा पण्डितान् जलनिमज्जनात् रक्षितवान् इति ज्ञात्वा कहोडः कीदृशीम् अनुभूतिं प्राप्तवान् ?	* नक्षत्राणीव सविता नाशयामि इत्यस्य अर्थः कः ? कस्मिन् सन्दर्भे इदं वाक्यमुक्तम् ?
निबन्धात्मकसमाधानप्रश्नाः	* अष्टावक्रः कथं बन्दिनः अहङ्कारं नाशितवान् ?	* पुत्रसंरक्षणे णातुः दायित्वं लिखन्तु ।
सर्जनात्मकसमाधानप्रश्नाः	* बालस्य अष्टावक्रस्य वैशिष्ट्यम् स्वीयवाक्यैः कथा कथारूपेण लिखन्तु	अनुवादः * తన కోపమే తన శత్రువు --

छन्दः, अलङ्काराः, भाषांशाः सर्वे दशपाठानामन्ते विद्यमानेभ्यः एव दीयन्ते ।